چهره

شکست آمریکا در حوزه تحریم

محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس: به نظر می‌رسد تحریم‌ها در حال اتمام است، به نحوی که کشور مسیری را انتخاب کرده که از معبر ایجاد شده دشمن در حال عبور است. پیمان شانگهای و بریکس ازجمله این علائم است. این موضوع در نامه‌های مسئولان ارشد آمریکا مشهود است.

حذف درهم از تامین ارز کالاهای اساسی

علیرضا پیمان پاک، قائم مقام تجارت وزارت جهادکشاورزی: بر اساس توافقات انجام شده، استفاده از ارزهای غیردرهمی چون لیر ترکیه، یوآن چین، منابع بانک تی بی ای عراق در دستور کار قرار گرفته و همچنین از منابع ارزی قطر و عمان برای واردات غذا و دارو (کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی) استفاده می‌شود.

شفافیت در مالیات

مهدی طغیانی، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس: در لایحه مالیات بر مجموع درآمد که قرار است پس از بررسی برنامه هفتم از طرف دولت به مجلس ارائه شود، اصل بر مبنای شفافیت منابع درآمدی است و در تکمیل سامانه مودیان مالیاتی و قانون مالیات بر سوداگری و سفته بازی است.

«جام جم» به بهانه روز ملی صادرات وضعیت تجارت کشور را بررسی می‌کند

صادرات هنوز وابسته به نفت

مراسم روز ملی صادرات روزگذشته در سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی برگزار شد. توجه به صادرات یکی از موارد توجه به اسناد بالادستی کشور است. البته صادرات به زیرساخت‌هایی مانند افزایش تولید نیاز دارد؛ درواقع اجرای بندی از اقتصاد مقاومتی به نام برون‌گری و درون‌زایی. بررسی‌ها نشان می‌دهد تجارت ایران به یک پوست‌اندازی نیاز دارد تا بتواند وضعیت خود را بهبود بخشد. اکنون در بخش صادرات غیرنفتی اغلب مشتقات نفتی دیده می‌شود. به بهانه روز ملی صادرات وضعیت صادرات کشور را در شش‌ماهه نخست سال‌جاری بررسی کرده‌ایم که جزئیات آن در ادامه گزارش آمده است.

توسعه صادرات یکی از اهداف اصلی همه کشورها محسوب می‌شود اما بررسی‌ها نشان می‌دهد شاکله تجارت در ایران به شیوه سنتی است. در کشورهای پیشرفته ابتدا بازار صادراتی را تصاحب و پس از آن اقدام به ساخت انبوه کالا می‌کنند. همچنین نیازسنجی قبل از تولید انبوه انجام می‌شود، اما در تجارت ایران این‌گونه است که ابتدا تولید انجام می‌شود و پس از آن رایزنان برای عرضه سراغ بازارهای کشورهای دیگر می‌روند که این موضوع موفقیت بلندمدت را به‌دنبال ندارد.

بااین‌حال صادرات غیرنفتی ایران در شش‌ماهه امسال بیشتر از مدت مشابه سال گذشته شده است و در این میان شاهد رشد تجارت کشورمان با شرکای همیشگی‌اش هستیم. آمارهای رسمی منتشرشده در گمرک نشان می‌دهد در شش‌ماهه نخست امسال بیش از ۶۷ میلیون و ۷۳۴ هزار تن انواع محصولات و کالاهای غیرنفتی از ایران به بیش از ۱۴۹ مقصد مختلف صادر شده است که ارزشی بالغ بر ۲۴ میلیارد و ۱۴۴ میلیون دلار داشته است. این آمار از نظر وزنی ۲۹/۰۹ درصد رشد را نسبت به شش‌ماهه نخست سال گذشته نشان می‌دهد و البته حدود ۲ درصد ارزش صادراتی این کالاها پایین‌تر از همین بازه زمانی در سال گذشته است. البته آمارهای وارداتی نیز در مقیاس وزنی و ارزش دلاری نسبت به نیمه نخست سال گذشته رشد داشته است.

در این آمارها چین نخستین مقصد صادراتی ایران و می‌توان گفت بزرگ‌ترین خریدار کالاهای ایرانی است، چراکه بیش از ۶/۹ میلیارد دلار از کالاهای ایرانی به چین صادر شده است و سهمی بالغ بر ۲۸/۶۷ درصد از کل ارزش صادرات ایران در شش‌ماهه ابتدایی امسال را شامل می‌شود.

از سوی دیگر عراق با ۴/۵ میلیارد دلار و سهم ۱۸/۸۱ درصدی، امارات متحده عربی با صادرات حدود سه میلیارد دلاری و سهم ۱۲/۴۹ درصدی، ترکیه با صادرات ۲/۴ میلیارد دلاری و سهم ۱۰/۳۵ درصدی و هند با صادرات حدود یک میلیارد دلاری و سهم ۴/۴ درصدی از کل ارزش صادراتی محصولات ایرانی در شش‌ماهه نخست، عمده‌ترین مقاصد صادراتی ایران را شامل می‌شود. البته پس از هند کشورهای پاکستان، افغانستان، عمان، فدراسیون روسیه و اندونزی در رتبه‌های ششم تا دهم عمده‌ترین مقاصد صادراتی ایران قرار می‌گیرند.

دستیابی به رشد ۸ درصدی اقتصاد

عباس علی‌آبادی، وزیر صمت دیروز در مراسم روز ملی صادرات گفت: ازجمله مهم‌ترین الزامات تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی رسیدن به رشد ۲۰ درصدی صادرات غیرنفتی است که این امر نیز به ۶۰ تا ۸۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز دارد.

وی در ادامه با بیان این‌که یکی از رویکردهای وزارت صمت رشد صادرات‌محور در مقابل جایگزینی واردات است، بیان کرد: رویکرد اصلی برنامه‌های ارائه‌شده خلق ثروت و اشتغال‌زایی و کاهش فاصله فناوری با کشورهای پیشرو و با تمرکز در حمایت از تولید صادرات‌محور یا خدمات دارای فناوری متوسط و بالا به‌جای تمرکز بر جایگزینی واردات است.

وزیر صمت افزود: این رویکرد با تمرکز بر توسعه صنایع دارای مزیت رقابتی در عرصه بین‌المللی بدون یارانه و رانت‌های پنهان منجر به بهبود پایدار تراز تجاری کشور و نهایتا کاهش اثرگذاری تحریم‌ها خواهد شد.

علی‌آبادی تصریح کرد: در مقابل این رویکرد جهت‌گیری جایگزینی واردات با افزایش تعرفه‌ها و در برخی موارد ممنوعیت واردات در کوتاه‌مدت بازار رقابتی شرکت‌های داخلی را حذف و سودآوری آنها را افزایش اما بهره‌وری و کیفیت را کاهش می‌دهد.

وی با تاکید بر این‌که صادرات موتور رشد کشورها و پیشرفت اقتصاد به سمت دستیابی به رفاه و پیشرفت مردم است، گفت: در ایران نیز توسعه صادرات غیرنفتی و رهایی از صادرات نفت‌خام یکی از اهداف محوری توسعه اقتصاد کشور است، اما در جهت رسیدن به هدف صادرات پایدار و توسعه صنعتی باید زمینه لازم را فراهم آورد.

وزیر صمت ادامه داد: یکی از مهم‌ترین رویکردها برای رسیدن به این هدف افزایش رقابت‌پذیری، نوآوری و فناوری و پرهیز از ایجاد شرایط گلخانه‌ای است، لذا برای دستیابی به تجارت پایدار باید فضای کلان اقتصادی قابل پیش‌بینی باشد و از صدور دستورالعمل و قوانین متعدد جلوگیری شود.

علی‌آبادی برای دستیابی به رشد اقتصادی ۸ درصد رشد ۲۰ درصدی صادرات غیرنفتی نیاز است که این امر نیز به ۶۰ تا ۸۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز دارد

علی‌آبادی یادآور شد: ظرفیت‌سازی در تولید محصولات رقابت‌پذیر صادراتی و حمایت جدی و کارآمد از این تولیدات و تلاش در جهت بهبود فضای کسب‌وکار نیازمند تعریف و شناسایی پروژه‌های صادراتی با ارزش‌افزوده بالاست. بر همین اساس بدیهی است که برای ظرفیت‌سازی نیازمند جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و تکنولوژی و دانش فنی هستیم. برای این منظور باید روابط اقتصادی، سیاسی، تجاری و اقتصادی کشور با دنیا به‌ویژه با کشورهای همسایه بهبود باید و تنش‌زدایی از عرصه روابط فی‌مابین صورت گیرد.

احیای شرکت‌های مدیریت صادرات

همچنین مهدی ضیغمی، رئیس سازمان توسعه تجارت ایران از فعالیت بیش از ۲۰ رایزن بازرگانی و ۵۰ مرکز تجاری در کشورهای هدف صادراتی ایران خبر داد و گفت که در برنامه اولویت‌دار سازمان که در حال تدوین است، برای ایجاد نمایندگی‌های سازمان توسعه تجارت در کشورهای هدف، افزایش تعداد رایزن‌ها و احیای شرکت‌های مدیریت صادرات در کشورهای هدف برنامه‌ریزی شده است.

وی افزود: سال گذشته بیش از ۵۳ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی انجام شد و رکورد صادرات غیرنفتی در سال‌های گذشته شکسته شد و می‌توان گفت در حال نزدیک شدن به این هدف هستیم که بتوانیم با صادرات غیرنفتی مخارج کشور را پرداخت کنیم.

همچنین به گفته وی، در شش‌ماهه امسال با وجود افت بیش از ۳۰ درصدی در ترازهای شاخص‌های انرژی، پتروشیمی و معدنی، صادرات کشور به لحاظ وزنی ۲۹ درصد افزایش و به لحاظ ارزشی ۲/۵ درصد کاهش داشته است. همچنین در این مدت در حوزه‌های صنعت، معدن و کشاورزی رشد صادرات داشتیم، اما در حوزه پتروشیمی به‌دلیل کاهش ارزش شاهد کاهش صادرات هستیم. در مجموع صادرات غیرنفتی در نیمه نخست امسال بیش از ۲۴ میلیارد دلار بوده است.

این مقام مسئول با اشاره به فراهم‌کردن زیرساخت‌ها برای توسعه صادرات، اظهار کرد: ازجمله این زیرساخت‌ها می‌توان به صدور مجوز برای حضور در بیش از صد نمایشگاه خارجی، مجوز پذیرش هیات‌های تجاری برای حضور در نمایشگاه‌های ایران، برگزاری اولین اجلاس ایران و کشورهای غرب آفریقا و همچنین ایران اکسپو با حضور بیش از ۱۳۰۰ تاجر خارجی از حدود ۷۰ کشور اشاره کرد.

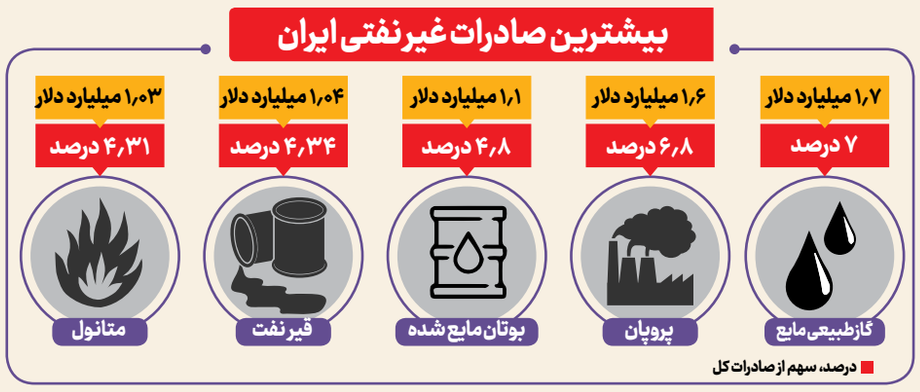
وی در ادامه با بیان این‌که تاکنون بیش از ۲۰ رایزن بازرگانی به کشورهای هدف اعزام کردیم برنامه‌ریزی شده این عدد تا پایان سال به ۴۵ برسد، گفت: البته این کافی نیست. برخی کشورها در ایران بیش از چند رایزن دارند و ما فعلا در حال تهیه حداقل‌ها هستیم. همچنین در برنامه اولویت‌دار سازمان توسعه تجارت که در حال تدوین است و ظرف یک ماه آینده تدوین و از سوی وزیر صمت به هیات وزیران تقدیم خواهد شد، برنامه ایجاد نمایندگی سازمان توسعه در کشورهای هدف دیده شده تا بتوانیم با بیش از چند رایزن در کشورهای هدف کار را پیش ببریم.

برش

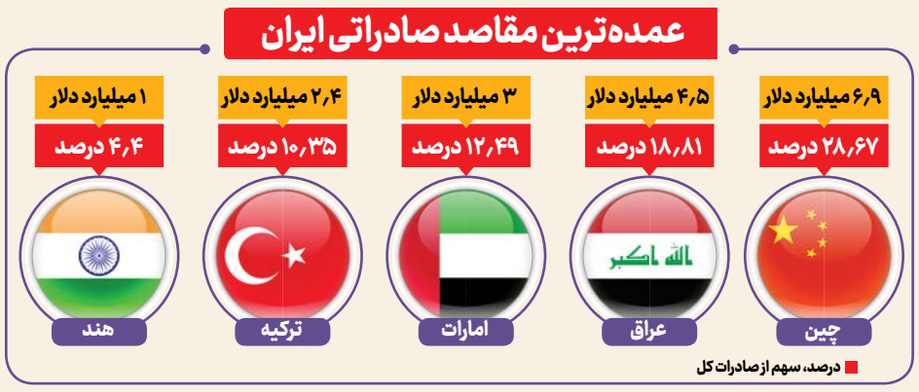
سبد صادرات

عمده‌ترین کالاهای صادراتی ایران در شش‌ماهه نخست امسال شامل محصولات پتروشیمی و میعانات می‌شود، چراکه نخستین کالای صادراتی گاز طبیعی مایع‌شده است که در شش‌ماهه نخست امسال بیش از ۴/۹ میلیون تن به ارزشی بالغ بر ۱/۷ میلیارد دلار در ظروف ۱۰۰۰ سانتی‌مترمکعب و بیشتر صادر شده است و بالغ بر ۷ درصد کل صادرات ایران را به خود اختصاص داده است. پس از گاز طبیعی پروپان و بوتان مایع‌شده در همین مقیاس نیز در رتبه‌های دوم و سوم قرار می‌گیرد که به ترتیب ارزش صادراتی آنها بیش از ۱/۶ و ۱/۱ میلیارد دلار بوده است و سهمی بیش از ۶/۸ و ۴/۸ درصد از کل ارزش صادراتی ایران را شامل می‌شود. قیر و نفت چهارمین کالای عمده صادراتی ایران از نظر ارزش دلاری محسوب می‌شود و متانول در رتبه پنجم جای می‌گیرد. آمارهای گمرکی نشان می‌دهد یک میلیارد و ۴۸ میلیون دلار قیرنفت به کشورهای مختلف صادر شده است و ارزش صادراتی متانول در شش‌ماهه نخست امسال به یک میلیارد و ۳۹ میلیون دلار می‌رسد و این محصولات به ترتیب ۴/۳۴ درصد و ۴/۳۱ درصد کل ارزش صادراتی ایران به کشورهای مختلف را شامل می‌شود. این پنج محصول عمده صادراتی ارزشی بیش از شش میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار دارد و ارزآوری آنها به اندازه ۱۰ درصد کل صادرات ایران در شش‌ماهه نخست امسال است.

بیشترین صادرات غیرنفتی ایران

عمده‌ترین مقاصد صادراتی ایران

گزارش

«جام جم» بررسی می‌کند

افزایش تأمین زمین برای نهضت ملی مسکن

تامین زمین یکی از نیازهای اصلی اجرای طرح نهضت ملی مسکن است. سال ۱۴۰۰ دولت سیزدهم وعده داد سالانه یک میلیون واحد مسکونی می‌سازد و در نیمه همان سال مجلس شورای اسلامی قانون جهش تولید مسکن که در آن ساخت سالانه یک میلیون واحد مسکونی به دولت تکلیف شده بود، قانون شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که تا همین چند ماه پیش مشکل تامین زمین برای اجرای طرح نهضت ملی مسکن وجود داشت اما اخیرا وزیر راه و شهرسازی گفته شمار واحدهای مسکونی در حال ساخت نهضت ملی مسکن به بیش از یک میلیون و ۸۰۰ هزار واحد رسیده است.

مهرداد بذرپاش همچنین تصریح کرده: ساخت ۹۲ شهرک جدید در دستور کار است و مجوز ساخت برخی از آنها در استان‌ها به تایید رسیده که البته مسیر تصویب با رعایت تمام جوانب و ملاحظات انجام می‌شود و این مسیر تا آخر سال با سرعت ادامه می‌یابد. وزیر راه و شهرسازی با اشاره به این‌که اصلی‌ترین موارد برای سرعت بخشیدن ساخت، آورده متقاضی و تسهیلات است، گفت: بانک‌ها تاکنون رشد ۲۱ درصدی در انجام تعهدات خود داشته‌اند اما کافی نیست و نمی‌تواند ما را به نقطه قابل قبول برساند.

وی یادآور شد: جلسات شورای‌عالی مسکن با حضور رئیس‌جمهور به صورت مرتب برگزار می‌شود و مصوبات خوبی هم به تصویب رسیده است. همچنین به همراهی گروه‌های مختلف بازرسی، جلسات مشترک زیادی با بانک مرکزی داشته‌ایم که تا پایان سال عملیات ساخت شتاب بگیرد.

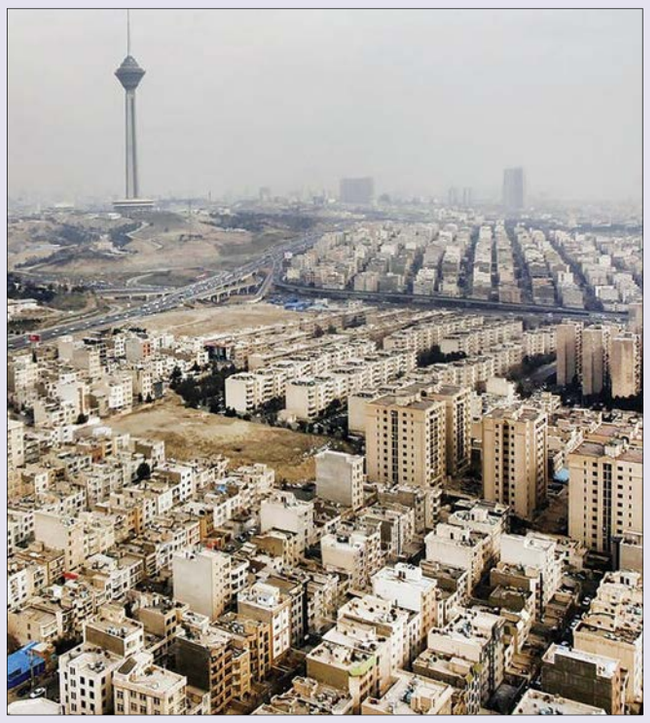
وزیر راه و شهرسازی درباره تکمیل واحدهای باقیمانده مسکن مهر هم گفت: تلاش می‌کنیم تعهدات مسکن مهر تعیین تکلیف شود. تاکنون ۱۰۵ هزار واحد مسکونی تکمیل شده و سعی می‌شود واحدهایی که درصد پیشرفت بالاتری دارد، هرچه سریع‌تر تکمیل شود.

همچنین ارسلان مالکی، مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن توضیح داده زمین تامین‌شده حاصل از شناسایی اراضی داخل محدوده یا الحاق اراضی، تاکنون به ۳۵ هزار و ۴۴ هکتار رسیده است.

معاون وزیر راه و شهرسازی گفت: ۲۲ هزار هکتار زمین نیز در مراحل الحاق در استان‌ها قرار دارد که اگر برای الحاق تصویب شود، در مجموع ۵۵ هزار هکتار زمین حاصل از الحاق برای ساخت دو میلیون و ۳۰۰ هزار واحد مسکن تأمین می‌شود، این در حالی است که سهم سازمان ملی زمین و مسکن در تأمین زمین برای یک میلیون و ۲۰۰ هزار واحد بود.

مالکی درباره آخرین وضعیت متقاضیان واحد شرایط نهضت ملی مسکن در استان‌ها، خاطرنشان کرد: استان‌های فارس، خراسان‌رضوی و کردستان بیشترین متقاضی و شاهرود و جنوب کرمان کمترین متقاضی را دارند.

معاون وزیر راه و شهرسازی تاکید کرد: در استان‌های خراسان‌رضوی، فارس و کرمان، بیشترین زمین تامین شده است اما باتوجه به تعداد بالای متقاضیان در این استان‌ها، تامین اراضی باید ادامه یابد.

یادداشت

امین دلیری | کارشناس اقتصاد

کنترل بازار ارز بدون عرضه مستقیم

ارز یک محرک در اقتصاد ایران است و هر نوسانی در این بخش، اقتصاد ایران را تغییر خواهد داد. یکی از دلایل نوسانات ارزی کاهش درآمدهای مربوط به این حوزه است. در واقع هرچه در این بخش شاهد کاستی باشیم، نرخ ارز نیز روند صعودی را طی خواهد کرد و بر ارزش پول ملی کشورها تاثیر مستقیم دارد. سال گذشته نوسانات ارزی زیادی را شاهد بودیم که باعث تغییر در تیم اقتصادی دولت شد. ابتدا رئیس کل بانک مرکزی تغییر کرد و در اولین گام سیاست تثبیت اقتصادی اجرا شد که ثبات اقتصادی در نیمه نخست امسال نتیجه اجرای همین سیاست است. این موضوع باعث شده اقتصاد ایران پیش‌بینی پذیر شود و سرمایه‌گذاری‌ها افزایش یابد. از سوی دیگر فروش نفت و رشد صادرات غیرنفتی، نقش مهمی در مدیریت بازار ارز دارد و درآمدهای ارزی و رشد اقتصادی با نفت و بدون نفت که اکنون شاهد هستیم نتیجه اجرای همین سیاست است.

نکته قابل توجه و مهمی که وجود دارد این است که در زمان نوسانات ارز، بانک مرکزی نشان داده از منابع ارزی برای کنترل بازار استفاده نمی‌کند و به‌عنوان بازارساز وارد می‌شود. اکنون ارزهای بلوکه شده ایران در دسترس قرار گرفته و این موضوع می‌تواند دست بانک مرکزی را برای کنترل بازتر کند.

بنابراین ایران می‌تواند براساس سیاست‌های ارزی و تنظیم بازار مورد نظر بانک مرکزی از این منابع استفاده کند. البته منظور آن سیاستی نیست که سال ۱۳۹۷ اجرا شد و ارز پاشی صورت گرفت، بلکه منظور این است که بانک مرکزی در جهت القای این تفکر که قیمت ارز در آینده تغییر نخواهد کرد، عمل کند. اگر بانک مرکزی به همین سیاستی که اکنون در پیش گرفته است ادامه دهد، می‌توانیم انتظار تثبیت و کاهش نرخ ارز را حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد شاهد باشیم. این در حالی است که در دو مقطع زمانی سال ۹۷ و ۹۹ شاهد تزریق مستقیم ارز به بازار بودیم که تاثیر کوتاه مدت در بازار داشت.

خبر

جزئیات دهک‌بندی افراد برای کالابرگ الکترونیکی اعلام شد

سید صولت مرتضوی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص جزئیات الحاق دو دهک جدید به کالابرگ الکترونیکی گفت: حسب دستور رئیس جمهور دهک‌های ۶ و ۷ درآمدی هم مشمول افزایش یارانه می‌شوند البته در صورتی که اقلامی را که پیش‌بینی شده خریداری کنند.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در مورد شرایط جدید دهک‌بندی و صدک بندی افراد گفت: قانون‌گذار، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را مکلف کرده که نسبت به بازنگری در دهک‌بندی اقدامات جدیدی را انجام دهد و ما با استفاده از داده‌ها و اطلاعات پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان مواردی را که نیاز به اصلاح دارد، هرچند وقت یک‌بار انجام می‌دهیم.

وی تأکید کرد: صدک بندی از قبل وجود داشته و ما از صدک‌بندی به دهک رسیدیم و امکان دارد افرادی در این دهک‌ها بالا یا پایین شوند و همکاران ما مرتب این اطلاعات را بررسی می‌کنند و به محض این‌که اتفاقی بیفتد آن را به اطلاع رسانه‌ها می‌رسانیم.

مرتضوی در مورد دلایل عدم استقبال از کالابرگ الکترونیکی گفت: دلایل مختلفی دارد، برخی مردم ترجیح می‌دهند پولی که به‌عنوان یارانه نقدی دریافت می‌کنند در اختیار خودشان باشد و هر طور که علاقه دارند هزینه کنند. دلایل دیگری هم هست و ما هرچند ماه یک‌بار بررسی جامعی انجام می‌دهیم و یافته‌های جدیدی به دست می‌آوریم و بر اساس آن یافته‌ها، تصمیم جدیدی گرفته می‌شود.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در مورد این‌که فرآیند کالابرگ پیچیده است و باید فرد به اندازه ۲۰۰ هزار تومان از کالابرگ خود را از کالاهای مدنظر خرید کند تا ۱۲۰ هزار تومان یارانه اضافه خرید کند، گفت: ما متناسب با سبد نیاز خانوار با کمک انستیتو تغذیه و مراکز صاحب نظر، سبد کالابرگ را انتخاب کرده‌ایم و البته نگفته‌ایم که صد درصد یارانه را از کالاهای این سبد خریداری کنند که اگر آن طور بود باید همه ۴۰۰ هزار تومان یارانه صرف خرید آن می‌شد. اما گفته‌ایم هر کس تا ۲۰۰ هزار تومان یارانه خود را از کالاهای سبد کالابرگ خریداری کند، آن موقع ۱۲۰ هزار تومان یارانه اضافی دریافت خواهد کرد، بنابراین اختیاری در مورد خرید اقلام کالابرگ برای خانوارها وجود دارد.